

BARNENS #2

FRAMTID

EN TIDNING FRÅN
PLAN SVERIGE
NUMMER 2 : 2015

Kärlekens väg mot
fred i Colombia

Förskolan ger bra
start i livet

NEPAL

— Miljoner barn behöver nödhjälp

FOTO: JANN LIPKA

Plötsligt är katastrofen väldigt nära

Jag kommer alltid att minnas den lördag morgon då jag strax innan frukost loggar in på mitt mejlkonto för att kolla att det inte finns några akuta mejl som kräver min uppmärksamhet. En kraftig jordbävning skakade Katmandu, Nepal, för knappt en timme sedan läser jag på skärmen. Jag stelnar till och rädslan sprider sig i hela kroppen.

Min son Marcus och hans två kompisar Adam och Albin har precis landat i Katmandu innan de denna lördag ska ge sig iväg på vandring. Timmarna innan vi får kontakt med varandra är förfärliga och tankarna snurrar. Till slut får vi veta att de är oskadda på en öppen plats tillsammans med hundratals andra som tagit sin tillflykt dit för att skydda sig vid nya skalv.

Plötsligt är katastrofen väldigt nära. Jag delar rädslan med många, många andra. Mammor, pappor, syskon och barn som oroar sig för sina anhöriga och undrar var de är och hur det har gått. Jag förstår rädslan hos alla dem som befinner sig i kaoset och den oro för framtiden som alla de drabbade känner.

Som det unga och nygifta nepalesiska paret Pramila och Kumar Bishta, som för två år sedan lämnade sin hemby och begav sig till huvudstaden Katmandu i jakt på ett bättre liv. Där hyrde de ett litet rum och där fick de sitt första barn. Men byggnaden de bodde i kollapsade när jordbävningen skakade Nepal. Som tur var hann de precis rusa ut på gatan. Nu bor de i ett tält i ett tillfälligt flyktingläger. Drömmen om ett bättre liv i staden har krossats, och de saknar både bostad och arbete. I stället vill de försöka ta sig hem till byn för att ta hand om sina föräldrar som också har förlorat sitt hus. Framtiden för den lilla familjen är oviss. I likhet med tusentals andra föräldrar i Nepal kämpar de just nu för att skapa en ny tillvaro för sig och för sina barn.

Jag är i denna stund stolt över att få vara kollega

till alla fantastiska Plan-medarbetare på plats i Nepal. Vår kollega Mattias Bryneson, som är chef för Plan i Nepal, och hans team är snabbt igång med att kartlägga förödelsen och behovet av hjälpinsatser. De delar ut mat, vatten och presenningar till de mest utsatta familjerna. Lotte Claessens från Plan Sverige, som är expert på skydd av barn i katastrofer, är en av de första att landa på Katmandus flygplats efter jordbävningen. Hennes uppgift är att bistå våra lokala medarbetare och organisera katastrofarbetet på ett sätt som säkrar utsatta barns trygghet. I katastrofer riskerar barn att bli övergivna och att utnyttjas. Därför är det viktigt att få igång en skolverksamhet så snart som möjligt.

Nu på söndag är det mors dag. Denna mors dag känns speciell. Marcus och hans båda kompisar är hemma oskadda. De lyckades efter några dagar få tag på flygbiljetter och några timmars flygresä senare var de tillbaka i tryggheten. Och jag är förstas en mycket lycklig mamma, precis som Adam och Albins mammor.

Samtidigt går mina tankar till alla de starka och modiga mammor och pappor som trots egen oro och rädsla kämpar för att ge sina barn en så trygg och bra uppväxt som möjligt i det kaos som nu råder i Nepal. På söndag när vi uppmärksammar våra mödrar på mors dag sänder jag alla modiga föräldrar i Nepal en tanke. Låt oss fira alla världens mammor som gläds åt och kämpar för sina barns trygghet. På Plans gåvoshop på nätet hittar du fina tips på hur du kan göra det, till exempel genom en gåva som bidrar till att bistå de jordbävningssdrabbade i Nepal.

Grattis på mors dag till världens alla kämpande mammor!

Anna Hägg-Sjöquist
Generalsekreterare på Plan

Plan är en internationell barnrättsorganisation som arbetar för och tillsammans med barn. För Plan är barn i världen en kraft som kan påverka sin egen utveckling.

- Plan:**
- stödjer utvecklingsarbete på gräsrotsnivå tillsammans med barnen och utifrån deras rättigheter och behov
 - hävdar barns rättigheter
 - ökar förståelsen mellan olika kulturer och människor
 - arbetar utifrån FN:s barnkonvention

Plans arbete finansieras främst genom fadderskap. Som fadder stödjer du utvecklingen i barnets närmiljö. Dina pengar går alltså inte till något enskilt barn utan bidrar till att många får det bättre.

Plan är en religiöst och politiskt obunden organisation som ingår i ett internationellt nätverk av 69 länder. Det gör Plan till en av världens största biståndsorganisationer som arbetar med barn.

Vår verksamhet utvecklas ständigt. Aktuell information får du på vår hemsida: www.plansverige.org

Telefon: 08-58 77 55 00
Telefontid mån–tors:
09.00–12.00, 13.00–20.00
fre: 09.00–12.00, 13.00–15.00
Fax: 08-58 77 55 10

Fadderbidrag:
Pg: 90 07 01-4, Bg: 900-7014

Övriga bidrag:
Pg: 90 07 31-1, Bg: 900-7311

BARNENS FRAMTID ges ut av Plan Sverige Produktion & Försäljning AB, Textilgatan 43, Box 92150, 120 08 Stockholm, tel: 08-58 77 55 00, fax: 08-58 77 55 10, www.plansverige.org, info@plansverige.org

Ansvarig utgivare: Anna Hägg-Sjöquist, anna.hagg-sjoquist@plansverige.org
Projektledare: Annika Widholm

Produktion: Global Reporting
Projektledare: David Isaksson
Redaktör: Anette Emanuelsson
Layout: Lisa Jansson

Tryck: V-TAB, 2015

OMSLAGSBILDEN:
Nepal efter jordbävningen.
Foto: Guido Dingemans/Plan.

INNEHÅLL #2

4

8

16

22

4» Miljoner barn behöver hjälp
Jordbävningen i Nepal har raserat deras tillvaro.

7» Hylla alla modiga mammor!
Plans gåvoshop stödjer de jordbävningsdrabbade.

8» Förskolan smart investering
Barnen klarar sig bättre – akademiskt och socialt.

10» Föräldrarna startade förskola
Ger barnen i byn en bra start i livet.

12» Föräldragrupp ger nya verktyg
Lär sig att bättre förstå sina barn.

14» Ett barnvänligt samhälle
Mindre våld och aga i indonesiska byn Kiki.

16» Fredsprojekt ger framtidstro
Följ med till inbördeskrigets Colombia.

20» Matte roligaste ämnet
Vietnamesiska femteklassare berättar.

21» 26 milj från Postkodlotteriet
Utdelningen går bland annat till ebolaprojekt.

22» Plan på barnkulturfestival
På Junibacken i Stockholm 6–7 juni. Halva priset för faddrar.

23» Nya medlemmar i PUR
Berättar om sitt engagemang i Plan.

Veckan efter jordbävningen rullade en konvoj med tre lastbilar från Plan in i distriktet Kavrepalanchok, som är ett av de områden som har drabbats hårdast av jordbävningen. I vissa områden har i stort sett alla hus förstörts. Den här kvinnan var en av de 700 familjer som fick nödbostad och mat.

Miljoner barn behöver nödhjälp

Jordbävningskatastrofen i Nepal har drabbat miljontals människor. Från en parkeringsplats i huvudstaden Katmandu kör lastbilar i skytteltrafik för att nå Nepals mest avlägsna och utsatta samhällen.

TEXT: ANETTE EMANUELSSON FOTO: PLAN

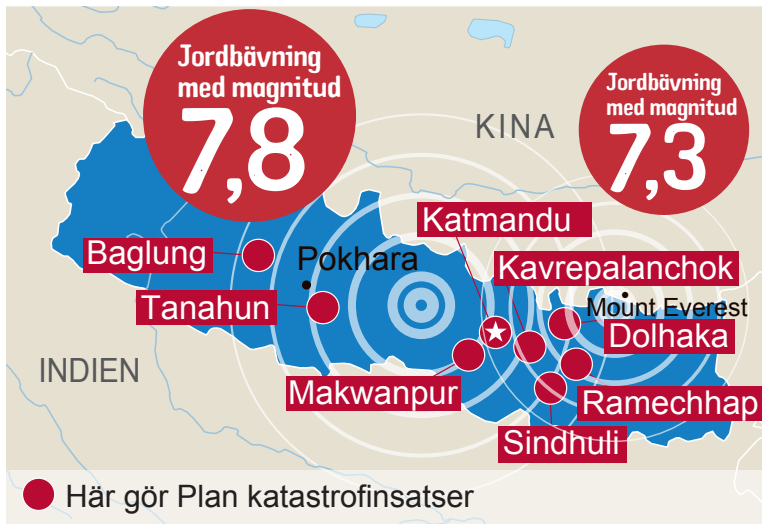
Mörkret har fallit på den tionde dagen efter jordbävningskatastrofen men på parkeringsplatsen utanför Plans kontor i Katmandu är det full fart. Den används för tillfället som lagringsplats för de förnödenheter som Plan har flugit in till landet. Här finns bland annat 20 000 paket med presenningar och rep – varje presenning kan ge tillfälligt skydd för ett hushåll på upp till tio personer – samt ett berg med matpaket. De väger närmare 30 kilo styck och innehåller tillräckligt med ris, bönor, olja och salt för att tio personer ska klara sig i en vecka.

Nödhjälpen håller på att lastas på små lastbilar och när dagen gryr ska de vara redo att bege sig till bergsdistrikten Sindhupalchowk och Dolakha. Bilarna får vara högst sju meter långa för att kunna ta sig fram

på smala vägar i det oländiga området där bergstopparna mäter mellan 5 000 och 6 000 meter. Plan är en av de första hjälporganisationer som kunnat nå ut med hjälp till de mest otillgängliga områdena – med lastbilar men också med hjälp av helikoptrar från den nepalesiska armén. Området har drabbats av kraftiga efterskalv och många byar på bergssluttningarna är nästan utplånade.

– Det är fattiga människor som bor i enkla lerhus och de har i princip smulats sönder. Eftersom de flesta hade maten inomhus och det inte finns några affärer har de inte heller tillgång till mat, säger svensken Olle Castell, som leder Plans katastrofinsats i Nepal.

I vissa samhällen har uppemot 90 procent av husen blivit förstörda.

Eftersom jordbävningen inträffade på en lördagsförmiddag var de flesta människor ute på fälten, barnen var ute och lekte och många klarade sig med livet i behåll. Trots det uppskattas dödstaten till runt 10 000 personer. Den 12 maj inträffade dessutom en ny jordbävning, denna gång öster om Katmandu vid Mount Everest, som skapade ytterligare förstörelse och återkallade paniken och rädslan.

Att få ut hjälpen kräver organisation. När bilarna kommer fram till en by måste utdelningen planeras tillsammans med lokala byråd och alla invånare prickas av för att garantera att hjälpen når alla, särskilt de kvinnor och barn som sover utomhus. Information om utdelningen måste gå ut i förväg eftersom en del är tvungna att vandra i timmar från omkringliggande samhällen.

– För ett team på fem erfarna personer tar det en hel dag att dela ut 750 matpaket, berättar Olle Castell.

Plan prioriterar de mest avlägsna byarna. Samhällen som ligger närmare huvudstaden Katmandu har också rasat samman men de har lättare att få hjälp, både från hjälporganisationer och privatpersoner.

– I stort sett alla jag träffar ur medelklassen har egna hjälpprojekt på gång, de köper med sig presenningar och ger sig ut ur stan, säger Olle Castell.

De två första månadernas katastrofärbete handlar om att förse människor med tak över huvudet, mat och rent vatten. I juni börjar monsunperioden och då kommer situationen att förvärras ytterligare. De kraftiga regnen leder vanligtvis till jordskred och oframkomliga vägar. Om människor dessutom bor i provisoriska tältläger kommer regnen att kunna orsaka sjukdomar som lunginflammation och diarréer. Därför är det en kamp mot klockan att få fram skydd till alla innan monsunregnen börjar.

Men det är viktigt att inte glömma de mjuka frågorna och redan under den andra veckan efter katastrofen började Plan sätta upp de första barnvänliga platserna i Katmandu. De drivs av utbildade volontärer och där får barn chansen att leka, få psykosocialt stöd och så sakta börja återhämta sig efter katastrofen.

Plan kommer också att dra igång åtminstone hundra temporära skolor i de jordbävningdrabbade områdena där en majoritet av skolorna har rasat. När skolan är stängd ökar annars risken för att barn lämnar skolan för gott. Risken för övergrepp och barnarbete ökar också.

– För barn vänds hela tillvaron upp och ner av en katastrof. En del har förlorat föräldrar eller anhöriga, deras hus är borta. De vuxna är fullt upptagna med att hantera det praktiska och då är det lätt att de glömmar bort barnen. De behöver en trygg och säker miljö där de kan träffa andra barn och återfå sin tilltro till världen, säger Olle Castell.

Pennans kraft

När hela världen ställs på ända kan de små sakerna bli extra viktiga. Tioåriga Angila har förlorat de flesta av sina ägodelar.

Tioåriga Angila från Katmandu står fortfarande inte ut med att uttala ordet "jordbävning". Hon börjar gråta och blundar, som för att blockera de dåliga minnena.

– Var är min penna? frågar hon, förvirrad.

– När får jag den?

Angilas penna är borta, tillsammans med de flesta av hennes ägodelar – inklusive hennes hus. Där hon bor är de flesta hus byggda av tegel och sitter ihop med lera. Nu har de förvandlats till högar av bråte.

Angila var hemma när jordbävningen skakade Nepal och då huset rasade blev hon instängd. En granne lyckades rädda den skrämde flickan och drog ut henne genom ett litet hål – ett minne som fortfarande gör henne ängslig.

Hon är klädd i tunna, löst sittande kläder som hon har fått från en granne, och Angila darrar i regnet när hon beger sig till sitt tillfälliga hem. Det består av en presenning som hennes familj, liksom tusentals andra familjer, har fått genom Plan.

En anställd från Plan böjer sig ner och ger Angila en penna för att minska hennes oro. Barn är alltid mest utsatta när en katastrof inträffar och nästan en miljon har drabbats hittills. Många har förlorat familjemedlemmar, ägodelar, leksaker, skolböcker och sina hem.

En grupp med barn i ett tält i Katmandu. Tusentals barn har förlorat sina hem i jordbävningen.

”Det kommer att ta många år”

Redan några timmar efter en jordbävning börjar hjälpinsatserna. Men snart övergår den akuta fasen i långsiktig återuppbyggnad som tar många år.

TEXT: ANETTE EMANUELSSON FOTO: PLAN

Hjälpinsatserna efter en katastrof följer ofta samma förlopp. Första veckan handlar det om att hitta överlevande. Vid en jordbävning kan människor överleva under rasmassorna i cirka en vecka. Samtidigt måste hjälporganisationerna, tillsammans med regeringen och FN, samordna sina insatser så att hjälparbetarna inte snubblar på varandra. Därför delas organisationerna in i olika grupper beroende på var deras expertis ligger.

Den akuta fasen brukar vara i upp till sex månader. Sen är tanken att skolor och hus ska vara uppbyggda.

”Det kommer att behövas oerhörda resurser för att hantera det här. Det är inget som Nepal klarar på egen hand.”

– Men så ser det inte ut efter så här massiva katastrofer som i Nepal. Det är ett fattigt land med lite resurser och det tar tid att bygga upp raserade byar. Det dröjer minst fem år innan människor har en permanent plats att bo, skolorna är helt uppbyggda, att människor är tillbaka i arbete, säger Pia Stavås Meier som är programchef på Plan Sverige.

Hon jämför med orkanen Katrina som drabbade södra USA och där det trots stora resurser dröjde närmare fem år innan människor kom på fötter igen. I Haiti tömdes de sista flyktinglägren förra året efter jordbävningen som drabbade landet 2010.

Samtidigt som Plan har ett tydligt barnfokus är det i en katastrof nödvändigt att ta ansvar för helheten.

– Människor och samhällen är komplexa. Behöver folk vatten så ska de få det, eller presenningar så att de inte behöver sova under bar himmel. Om man är enda organisation på plats måste man se till alla behov som finns.

Förutom akut nödhjälp fokuserar Plan på att skolorna ska börja fungera efter en katastrof. Först handlar det om provisoriska skolor

under en presenning eller med enkla byggmaterial. Sen börjar det långsiktiga arbetet med att bygga upp permanenta skolor. Genom att ge drabbade barn en struktur i livet kan de börja bearbeta de trauman de har varit med om. Det är också viktigt att de inte tappar flera år av sin utbildning.

– Även om man bor i flyktingläger eller inhytt hos släktingar kan en fungerande skola få otroligt positiva effekter hos barn som har drabbats av en katastrof, säger Pia Stavås Meier.

Plans ordinarie arbete i Nepal kommer att gå hand i hand med återuppbyggnadsarbetet under många år framöver. Målet är inte bara att bygga upp det som har raserats utan att skapa något bättre och säkrare, i dialog med både barn och vuxna.

– Det kommer att behövas oerhörda resurser för att hantera det här. Det är inget som Nepal klarar på egen hand utan det internationella samfundet har en viktig roll att spela. En katastrof är inte över bara för att kamerorna inte finns där längre.

En kvinna i Katmandu visar upp ett foto på sin son som inte har setts till sen jordbävningen.

”Mina barn fångades under rasmassorna när vårt hus kollapsade. Efter en och en halv timme kunde min granne få ut dem – levande. Jag oroar mig mer för barnen än för mig själv. Men nu när vårt hus är borta, hur ska vi klara oss då?”

Shreerlaxmi Mharjan, flerbarnsmor från Kritipur i Kathmandu, Nepal

FOTO: PLAN

Hylla alla modiga mammor!

Jordbävningen som drabbade Nepal den 25 april i år skördade tusentals liv och raserade hem, skolor och stora delar av landets infrastruktur. Återhämtningen kommer att ta många år i anspråk. Inte minst för barnen. När skolor är förstörda och familjeinkomsterna minskar riskerar barnen ofta att komma i kläm.

Vi på Plan involverar barn i våra program – före, under och efter en katastrof. Vi vet att barnen återhämtar sig snabbare om de deltar aktivt i den återuppbyggnadsprocess som följer på en konflikt eller naturkatastrof. Med din hjälp kan fler barn hitta tillbaka till en tryggare vardag.

När medias strålkastare slocknar finns Plan kvar för återuppbyggnaden i Nepal – tillsammans med tusentals modiga föräldrar som vågar hoppas på en bättre framtid för sina barn. Ditt stöd behövs.

Hylla din egen, och världens alla modiga mammor, på mors dag den 31 maj!

Fler sätt att stödja

SMS:a JORDBÄVNING till 72910 så skänker du 100 kr
Sätt in ett bidrag på Plusgiro 90 07 31-1 eller Bankgiro 900-7311. Märk inbetalningen ”jordbävning”.

Tre tips till mors dag från Plan-shopen

I gåvoshopen på plansverige.org/shop kan du köpa en gåva som ger stöd till dem som drabbades av jordbävningen. Du får ett fint gåvobevis att skriva ut och ge bort.

Tältpaket till jordbävningens offer

Jordbävningen har förstört 200 000 hem och tusentals barn saknar tak över huvudet. Ett tältpaket innehåller presenning och madrasser som räcker till en familj. **Pris: 325 kronor**

Skolpaket till jordbävningens offer

Ett paket innehåller pennor, böcker, linjaler och annat material ett barn behöver för att kunna återvända till skolan. **Pris: 170 kronor**

Hygienpaket till jordbävningens offer

Bristande hygien är ett av de stora hälsoproblemen i samband med katastrofer. Med rent vatten att dricka och en möjlighet att tvätta händerna minskar risken för vattenburna sjukdomar för en jordbävningsslagad familj.

Pris: 235 kronor

Förskolan lägger grunden – får både barn och samhälle att utvecklas

De första åren i livet är avgörande, både för ett barns framtid och för hela samhällets utveckling. Där läggs grunden för hur barnen kommer att klara sig i skolan och för ett hälsosamt liv. Nu inför allt fler länder allmän förskola.

TEXT: ANETTE EMANUELSSON • ILLUSTRATION: SARA-MARA

För 40 år sedan infördes den första förskolelagen i Sverige. Då fick alla sexåringar rätt till gratis allmän förskola tre timmar om dagen, en förskola som successivt byggts ut till att bli mycket uppskattad. I dag går 95 procent av alla barn mellan två och sex år i förskolan i Sverige.

I världen som helhet går lite drygt hälften av alla barn ett år i förskola (2012). Även om antalet har ökat kraftigt sedan millennieskiftet är det fortfarande många som inte har tillgång till förskola. Ökningen har inte heller gått lika snabbt bland barn från fattiga familjer. Särskilt på landsbygden är det i många länder fortfarande väldigt ovanligt med förskola.

Det har länge funnits två konkurrerande synsätt på förskoleåren runt om i världen. En del tycker att förskolan behövs för barnen, familjen och samhället. Andra anser att barn är föräldrarnas ensak. Men i takt med att forskningen har visat på förskolans många fördelar har det förstnämnda synsättet fått allt större spridning.

Förra året antog FN en global handlingsplan för utbildning där det bland annat bestämdes att alla medlemsstater ska satsa på minst ett års förskola för alla barn, alltså något liknande den svenska förskolereformen från 1975.

– Den snabbaste och mest expansiva

utvecklingen av vår hjärna sker under de tidiga åren, och ju mer barn aktiveras och får uppleva, desto större chans att de använder alla de möjligheter som kropp och hjärna har, säger Ingrid Engdahl, lektor vid Barn- och ungdomsvetenskapliga institutionen på Stockholms universitet. Hon är dessutom ordförande i den svenska delen av Organisation Mondiale pour l'Éducation Préscolaire (OMEP), en frivilligorganisation som arbetar för att främja barns rätt till utbildning och omsorg.

En viktig skillnad mellan förskolan och grundskolan är att förskolan har en unik möjlighet att ta hänsyn till barnets perspektiv och låta deras tankar och idéer få inflytande,

Fler barn i förskolan

Antalet barn i förskolan har ökat kraftigt i många delar av världen mellan år 2000 och 2012.

medan grundskolans läroplaner inte är lika flexibla.

– Det finns inte så många miljöer som är organiserade för små barn. I förskolan kan barnen bestämma var de ska sitta, vem de ska leka med, vad de vill göra, säger Ingrid Engdahl.

Unescos studier visar att många barn inte lär sig att läsa, skriva och räkna, trots att de har gått flera år i skolan. Det beror till exempel på stora klasser, utbildade lärare och barn som kommer från hem utan studievana. Samtidigt ser Plan att elever som deltagit i förskoleprogram presterar bättre än sina klasskamrater när de börjar i första klass.

– Det handlar inte bara om skolresultat utan också om sociala färdigheter. Vi ser att barn som har gått i förskolan vet hur man leker med andra barn, delar med sig och arbetar i grupp. De är mer friskspråkiga, har bättre självförtroende och kan skilja mellan rätt och fel, säger Johanna Arponen, programhandläggare för barns tidiga utveckling på Plan i Finland.

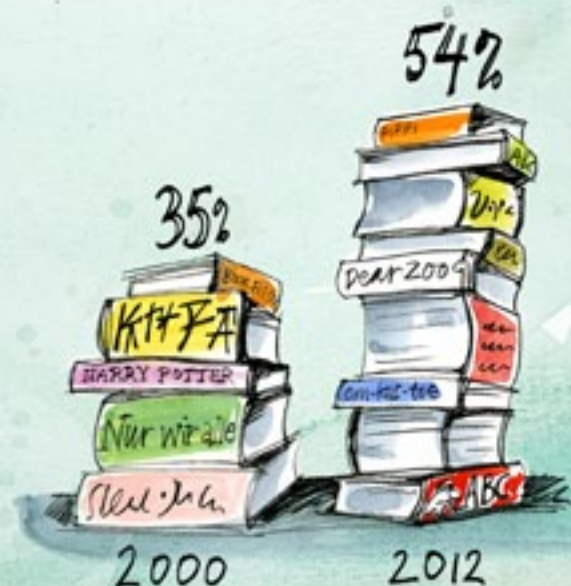
Den förskola som växer fram i låginkomstländer ser nödvändigtvis inte ut som i Sverige.

Det kan handla om lekgrupper, bemannade lekplatser, öppna förskolor, lekmöjligheter i samband med föräldrautbildning på barnavårdscentralen eller ett förskoleår som organiseras som inledning på grundskolan.

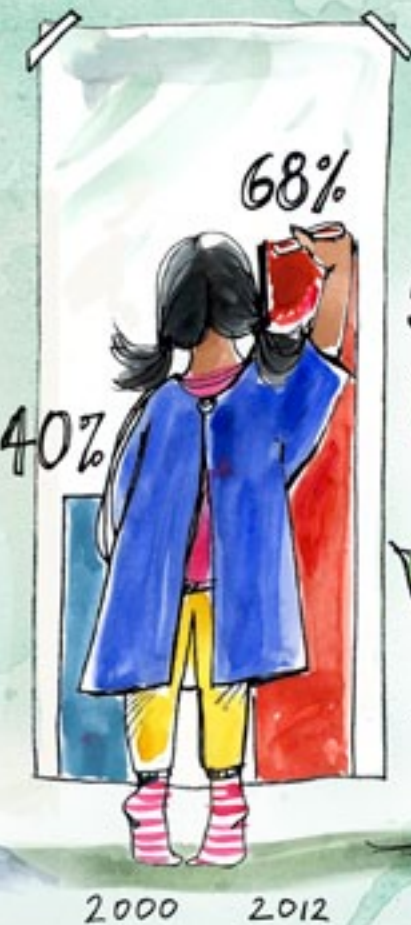
– Men även om det finns en växande förståelse för förskolan så ha regeringar inte avsatt tillräckligt med pengar och det politiska åtagandet saknas ofta. Det är den största utmaningen, säger Johanna Arponen.

Förskolan är endast en av de komponenter som krävs för att ge barn en bra start i livet. Det krävs också näringsriktig mat, hälsovård och föräldrar som är rustade för att ta hand om sina barn på bästa sätt.

Att satsa på barns tidiga utveckling är inte bara bra för barnet utan även för hela samhället. Nobelpristagaren James Heckman har visat att det samhället satsar i förskoleåldern får det igen sju gånger om längre fram.

Utvecklingen i hela världen

Östasien & Stilla havsregionen

Central- & Östeuropa

Latinamerika & Karibien

Nordamerika & Västeuropa

De flesta familjer i den indonesiska byn Hauteas Barat saknar el och vatten, men de har en gratis förskola med plats för drygt 40 barn. Här går femåriga Lissi sedan några år tillbaka. "Jag vill att hon ska lära sig saker som jag inte kan lära ut" säger hennes mamma Anna.

När förskolan kom till byn – leken hjälper barnen att lära

I Indonesien vill allt fler föräldrar att deras barn ska gå i förskolan. Men det handlar inte bara om att barnen ska lära sig mer genom leken. Lika viktigt är att de vuxna blir bättre på att förstå barnen, menar föräldrarna.

TEXT OCH FOTO: DAVID ISAKSSON

Lissi ligger på mage och ritar. Runt omkring henne på golvet är det fullt med andra barn, upptagna med pennor och kriter. Det finns leksaker, byggklossar och böcker – och snart blir det mellis!

Ja, det är som på vilket svenskt dagis som helst. Men med en viktig skillnad: förskolan ligger i en av de fattigaste delarna av Indonesien.

Här i byn Hauteas Barat, mer än sex timmars resa längs slingriga bergsvägar från provinshuvudstaden Kupang på ön Timor, saknar de flesta både el och rinnande vatten. Många familjer får sin försörjning

genom att odla majs och andra grödor på små åkrar längs bergsslutningarna och vardagen är ofta en ständig kamp för att få maten att räcka. Man kan därför tycka att en förskola inte direkt borde prioriteras av familjerna, men tvärtom har de som bor här satsat både tid och kraft för att starta en egen förskola.

Det började med att Youlita, som inte själv har några barn, kände att hon ville göra något för barnen i byn. Som ung hade hon drömt om att

bli lärare, men pengarna familjen hade räckte inte till för att hon skulle kunna studera.

– Jag öppnade förskolan 2004, alldeles i närheten av det hus där jag bor, och jag fick hjälp av flera andra mammor som engagerade sig frivilligt. I början var det väldigt enkelt, ännu mindre än det lilla hus vi har nu, men steg för steg har vi byggt upp det hela, berättar Youlita.

Efter ett år fick förskolan stöd från Plan och tack vare det kunde de anställa en utbildad förskollärare. Plan har också finansierat vidareutbildning för förskolans volontärer. I dag är förskolan gratis och den har plats för ett drygt 40-tal barn som kommer vid sju på morgonen och går hem strax före lunch. Begränsningen för många föräldrar är att de måste ha möjlighet att hämta och lämna sina barn, något som inte är enkelt om familjen bor flera kilometer bort och befinner sig ute på fälten större delen av dagen.

Anna är mamma till Lissi som är fem år och som sedan några månader tillbaka har en svensk fadder. I två år har hon gått på förskolan.

– Jag vill att Lissi ska vara aktiv när hon är liten och samtidigt lära sig saker som jag inte kan lära ut, förklarar Anna.

För henne, liksom för flera av de andra föräldrarna, handlar förskolan mycket om att barnen ska vara förberedda när de väl börjar skolan: erfarenheten visar att de barn som gått i förskolan klarar sig mycket bättre och det vet föräldrarna i byn.

– Men jag ser också hur de lekar som Lissi har lärt sig här blir en del av hennes lekar där hemma med grannbarnen. Jag tror att alla lekar är bra för utvecklingen, fortsätter Anna.

Anna summerar många föräldrars önskan om ett nytt och bättre liv. För, som hon säger:

– Jag vill inte att barnen ska bli som vi vuxna. Vi fick lära oss att vi inte skulle prata när vuxna var med och därför var vi tysta och blyga och kunde inte så mycket. Jag vill att våra barn ska vara aktiva, nyfikna – och smarta!

För Yulita som är föreståndare, och fortfarande huvudsakligen volontär, handlar förskolan inte så mycket om att förbereda barnen för grundskolan, som om att stimulera deras utveckling.

– Vi försöker inte få barnen att lära sig läsa tidigt. Det viktigaste är att genom leken stimulera till ökat lärande. För om barnen tycker att leken är rolig så kommer de också att lära sig många nya saker.

Mammorna är i majoritet bland de föräldrar som kommer hit, men en av männen är Joseph som är gift med grundaren Yulita. Joseph är här för att hämta brorsbarnet Eyvin som sedan flera år bor hos honom och Yulita.

– Det är min dröm att ha barn och jag älskar att vara tillsammans med Eyvin. Genom att vara med här på förskolan har jag lärt mig prata och kommunicera med honom på ett sätt som jag annars inte skulle ha kunnat. Det är faktiskt jag som lär mig väldigt mycket.

Joseph är snickare och jobbar hemifrån, vilket gör att han kan anpassa sin tid till Eyvin som ofta är med när Joseph jobbar. Att ha tid för barn tycker han är oerhört viktigt.

Men vad säger då de andra männen, skrattar de åt hans ”mammiga” sätt?

– Jag bryr mig faktiskt inte om vad andra säger. Jag gör precis som jag vill, svarar han bestämt. Och med ett stort leende.

[Läs mer om föräldragrupper och vuxnas engagemang.](#) >

I Plans arbete står barns behov och åsikter i centrum.

Barns deltagande är grunden

Plan Indonesiens arbete med pedagogik i skolan utgår från Plans metodik Child Centered Community Development (CCCD). I korthet handlar det om att barnens behov och åsikter ska stå i centrum. Det handlar inte bara om att göra saker för barn, utan barnen ska själva kunna vara med och påverka vad som görs – och på vilket sätt det sker.

– Vi vidareutbildar till exempel förskollärare och volontärer. Däremot bygger vi inte skolor eller förskolor, utan det ansvar myndigheterna för, förklarar James Ballo som är chef för Plans kontor i distriktet Kefa.

En orsak till att programmet fungerar så bra är att det har starkt stöd från den indonesiska staten. Den modell som Plan har utvecklat för bland annat föräldrautbildning har nu tagits upp av myndigheterna och används också i andra delar av regionen.

– Men vi kan inte införa förändringar uppifrån. Det måste vara människorna i byarna som själva känner att de har nytta av det vi föreslår. Jag tror också att det är viktigt att Plan finns på plats som stöd under många år och inte försvinner, fortsätter James Ballo.

Än så länge är det för tidigt att säga vilken roll de barn som gått på förskolorna kommer att få i sina samhällen i framtiden, men redan nu kan man se att många är aktiva i ungdomsklubbar på skolorna.

– Jag skulle gissa att många av barnen som gått på förskolorna blir viktiga ledare i sina byar och samhällen, säger James.

BRA START I LIVET

Ett trettiotal föräldrar samlas i byn Hauteas Barat för att lära sig mer om barns utveckling och diskutera hur man bör vara som förälder. De är överens om att synen på barn har förändrats sedan de växte upp.

”Vi tar hand om barnen bättre nu”

Tack vare föräldrautbildningen har vi lärt oss att prata med våra barn på ett helt annat sätt än tidigare, menar både mammor och pappor i Indonesien.

TEXT OCH FOTO: DAVID ISAKSSON

På bänkarna utanför den lilla hälsokliniken sitter en grupp föräldrar och pratar. De ingår alla i en föräldragrupp som leds av Margareta som är 29 år och en av Plan-volontärerna i byn Hauteas Barat.

De gånger barnmorskan kommer hit handlar mycket av samtalet om näringslära, vaccinationer och sjukdomar. Men när föräldragruppen träffas är det för att prata om barnens sociala och emotionella utveckling, liksom hur man bör vara som förälder.

Arbetet med föräldragrupperna, som finns i flera byar i området, har utvecklats av Plan i samarbete med hälsovårdsansvariga på distriktsnivå. I gruppen, som startade 2014, deltar nästan 30 föräldrar. Det här är andra gången som en föräldragrupp startas i just deras by.

– Många tycker nog att det är konstigt att andra ska säga åt dem hur de ska vara som föräldrar. De tycker att det kan de själva. Därför är det viktigt hur vi förklarar varför föräldrautbildning är bra, eftersom den faktiskt hjälper föräldrarna att stödja barnen i deras utveckling, säger samtalsledaren Margareta.

Juliana är 35 år och en av de mammor som är med i gruppen.

– När jag var barn slog våra föräldrar alltid oss och jag gjorde samma sak när mina äldsta barn var små. Man gör ju så som man själv blivit lärd, konstaterar hon. Men sedan dess har Juliana tänkt om.

Hon tycker sig också märka att barnens uppfostran faktiskt blir bättre när de inte längre blir slagna av sina föräldrar.

– I dag samtalar jag med mina barn och det känns att de är mer avslappnade och att de vågar säga och göra saker. Sedan jag gick med i gruppen har jag inte någon gång slagit barnen.

Dominicus har tre barn, varav en femåring, och han hör till de fyra-fem pappor som är med i gruppen.

– Det var mycket bråk när mina två stora barn växte upp och när jag sen fick ett tredje tänkte jag att jag skulle försöka göra saker annorlunda. Därför gick jag med i föräldragruppen och sen jag började har jag också pratat med andra pappor om att de borde komma hit.

Dominicus tycker att det är stor skillnad på hur man såg på barn när han var liten, och hur man behandlar barn i dag:

– Föräldrarna är med barnen och leker mycket mer än tidigare. Förr sa vi mest: ”Försvinn! Gå någon annanstans, jag har inte tid!”. I dag tänker vi på att kommunicera med våra barn, vi pratar med dem efter skolan och frågar hur de har haft det, vi tar hand om dem på ett bättre sätt.

Bland det viktigaste han har lärt sig i föräldragruppen är hur barns språk och motorik utvecklas.

– Allt det här har gjort att jag bättre förstår barn, konstaterar Dominicus.

Engagerade föräldrar hjälper till att skapa en bra uppväxtmiljö för barnen i Indonesien.

När alla hjälper till – det krävs en by för att fostra ett barn

Att skapa ett barnvänligt samhälle handlar i första hand inte om pengar utan om engagemang. Det märks i byn Kiki, högt uppe i bergen på ön Timor i Indonesien.

TEXT OCH FOTO: DAVID ISAKSSON

Ytterväggen på en av skolbyggnaderna har helt rasat sedan marken rört på sig och taken hänger farligt på svaj. Nu har alla elever fått flytta in i det andra huset. Den lilla skolan drivs av byn med stöd av Plan och på de 200 eleverna finns bara två utbildade lärare som visserligen har stöd av fem hjälplärare som också kommer från byn. Det finns ingen el och inget rinnande vatten.

Kan man ställa krav på skolan och utbildningen under sådana

omständigheter? Ja, det menar de föräldrar som kommit hit för att ha möte med skolan och den lokala förvaltningen i distriktet.

Ett av de stora problemen i byn är bristen på rent vatten. Det kan verka lite märkligt, för just nu är allt grönt och fräscht, men för de flesta är vatten en bristvara som de får hämta flera kilometer från det egna huset. Ändå är det rent och välordnat omkring husen. De flesta barnen

har också rena kläder. För skolans egen vattenförsörjning har man nu fått hjälp av Plan med att bygga en cistern som samlar regnvatten.

– I min familj brukar vi skoja och säga att när killarna kommit tillbaka har de bara hälften av vattnet med sig. Resten har de varit tvungna att dricka upp, eftersom de blev så törstiga av allt bärande, säger en av föräldrarna och alla skrattar.

Efter ett tag glider samtalet in på hur lärare bör vara.

– Det viktiga är att han eller hon har bra kunskaper. Läraren måste också kunna förklara på ett bra sätt och göra eleverna entusiastiska så att de förstår de möjligheter som finns för dem. Vi vill ju inte att våra barn ska bli som vi, utan att de ska få bättre liv, säger Junos som är en av papporna.

Diskussionen har precis kommit igång på allvar när det plötsligt dyker upp tre personer i uniformsliknande kläder. Jag tänker att de kanske kommer att säga att vi inte har tillstånd att hålla mötet, men det visar sig tvärtom att de jobbar på det som motsvarar kommundelskontoret och att de är starkt engagerade i barns rättigheter. Benjamin Otu, som är den lokala administrative chefen, berättar om hur synen på barn har förändrats i hans distrikt:

– Tidigare slog föräldrarna ofta barnen med en rottingkäpp, men sedan vi började ta upp det här med barns rättigheter har det förändrats, konstaterar han.

Men helt lätt är det inte att bryta gamla mönster. Det verkar finnas en seglivad indonesisk version av det gamla talesättet "Den Gud älskar agar han". Men sedan några år tillbaka har allt fler föräldrar börjat tänka om. Våldet mot barnen leder till att barnen själva använder våld mot andra och sedan fortplantar det sig genom samhället, menar flera av föräldrarna. Nu vill man i distriktet bryta detta och skapa ett barnvänligt samhälle.

På väggen i salen sitter regler uppsatta för hur man vill att skolan ska vara: "Lär dig att arbeta tillsammans med andra, lär känna dig själv och ta till vara din egen potential", står det bland annat.

– Det är viktigt att alla föräldrar förstår att våld är ett brott mot barns rättigheter, fortsätter Benjamin Otu och berättar om hur skolans huvudlärare vid ett tillfälle nyligen tappade fattningen och vred om örat på en pojke som var "allmänt stökig". Men pojken gick hem och pratade med sin mamma som omgående anmälde läraren – och så startades en polisutredning.

Nu visar det sig att huvudläraren är med på mötet och alla vänder sig mot honom.

– Ja, det där skulle jag inte ha gjort, det finns inget försvar för att jag gjorde så och det förklarade jag också för poliserna, säger han.

Det märks att han tycker att det är jobbigt, men han svarar ändå tydligt och rakt. Men samtalet tar inte slut med detta, mamman som anmälde honom finns nämligen också i klassrummet.

– För mig var det här en väldigt känslös sak. Jag kände att det hade begåtts ett övergrepp mot mitt barn. Barnen hade dessutom innan dess fått höra av polisen att de också har rättigheter, berättar Rinche Sele som mamman heter.

"En del i omgivningen tyckte inte att det var lärarens fel, utan mitt, eftersom jag inte hållit ordning på min son."

En incident där en lärare tappade fattningen och vred om örat på en pojke får sin upplösning på ett bymöte där läraren erkänner sitt fel.

Så hon gick till polisen tillsammans med sonen som fick berätta vad som hänt och därefter träffades alla tillsammans med polisen.

– En del i omgivningen tyckte inte att det var lärarens fel, utan mitt, eftersom jag inte hållit ordning på min son. Men det håller jag inte med om, säger Rinche Sele bestämt. Men, tillägger hon, det samtal som vi hade efteråt var nog bra också för min son.

Så är mötet över och alla strömmar ut på gården. Efteråt står distriktschefen, läraren och mamman och pratar lite med varandra. De är först lite obekväma, men så lättar det upp och de skakar hand med varandra, alla tre. I det ögonblicket känns det som att detta blivit en historia som kommer att berättas många gånger om i framtiden.

Stämningen i den lilla byn Villa Colombia har förbättrats efter att ungdomarna engagerade sig i projektet "El Camino Del Amor". Nu har de startat en grupp för konfliktlösning på skolan och driver fritidsaktiviteter i byn.

På kärlekens väg – fredsprojekt ger ungdomar framtidstro

Inbördeskrig, drokarteller och fattigdom. Barnen i Villa Colombia har många problem men tillsammans med Plan har de börjat ta kontroll över sina liv och sin framtid.

TEXT: PONTUS ANDERSSON FOTO: HAMPUS EURENIUS OCH JOHANNA SPETZ

Högt upp i bergen, en dryg timmes bilfärd från storstaden Cali, ligger den lilla byn Villa Colombia. Här bor cirka 350 familjer men många bor utanför själva byn som egentligen mest består av ett torg, några kyrkor och ett 50-tal hus. Och så förstås de två skolor som Plan har byggt.

Cauca Del Valle, som området där Villa Colombia ligger heter, är ett av de områden i Colombia som har drabbats värst av de problem som finns i landet. Här opererar gerillor, paramilitära grupper, drokarteller och kriminella gäng och i djungeln uppe i bergen odlas koka och vallmo som sedan transporteras över bergstopparna till kusten för att smugglas ut ur landet.

Säkerhetssituationen gör det svårt för invånarna i byn. Företag vågar inte investera i området, arbetstillfällena är få och de kriminella gängen

lockar ungdomarna med löften om snabba pengar och ett liv som de annars bara skulle kunna drömma om.

Nicolás är 17 år och vet precis hur det känns att leva i en otrygg miljö. Hans familj flyttade till Villa Colombia för två år sedan då det hade blivit för farligt för dem att bo kvar i sin hemby. Beväpnade grupper attackerade byborna. Det är oftast de som inte är med i någon av de stridande grupperna som är mest sårbara för våldet.

– Om militären kommer hit så har de beväpnade grupperna tunga vapen att försvara sig med men vi som bor i byn kan bara sitta och vänta på att ett skott eller en bomb ska göra att allt tar slut. Samma sak med drogodlingarna. Regeringen förstör odlingarna genom att bespruta dem men då förstör man också odlingar som ger mat åt dem som bor här.

”Allt förändrades när jag och Camilo började prata med varandra. Han berättade saker för mig och jag berättade för honom hur det kändes när han var elak mot mig. Efter ett tag märkte jag hur han blev mer förstående och kärleksfull.”

Kiara och Camilo hade tidigare en destruktiv relation, och Kiara mobbades så att hon inte ville gå till skolan. I dag är de bägge ungdomarna bästa vänner.

Det är en ond cirkel, en kedja av våld där byborna har de sämsta resurserna, förklarar Camilo.

Men trots alla problem känns det som att barnen i Villa Colombia ser ljus på framtiden. Projektet El Camino Del Amor (Kärlekens väg) som Plan driver med stöd från Svenska Postkodlotteriet har på bara några år förändrat stämningen i hela byn. Projektet handlar om att stödja och stärka barnen i byn, att göra dem medvetna om sina rättigheter och att låta dem ta ansvar i skolan och på fritiden. Navet i projektet är ”Fredsguppen” som drivs av elever på skolan. De löser konflikter mellan elever, lärare och annan skolpersonal, de håller koll på hur eleverna mår och vad de har för problem. Dessutom ordnar de en mängd roliga fritidsaktiviteter i en by som tidigare var ganska tråkig. Nicolás visste från början att det här var ett projekt som han ville vara en del av.

– El Camino del Amor var redan igång när jag kom hit. De höll på med ett projekt som handlade om konflikthantering och kapacitetsutveckling och alla som ville fick vara med, alla hade en röst. När jag såg hur ungdomarna deltog och hur de fick stöd av skolans personal blev jag intresserad av att vara med. Med Plans hjälp startade vi en skolradio, satte upp en brevlåda där elever kunde ställa frågor om sexuell och reproduktiv hälsa och började visa filmer på torget för alla som bor i byn. I allt vi gör tar vi upp viktiga frågor som till exempel mobbing och konflikthantering.

Ungdomarna i Villa Colombia har haft en otrygg uppväxt. I trakten opererar gerillor, paramilitära grupper, droggarteller och kriminella gäng och arbetstillfällena är få.

Det är svårt att tro att två ungdomar som nu är bästa kompisar tidigare vara mobbad och mobbare men precis så var det för Camilo och Kiara. Camilo brukade reta och slå Kiara som var alldeles för rädd och blyg för att säga ifrån. Camilo hotades med att bli avstängd från undervisningen och för Kiara gick det så långt att hon inte ens ville gå till skolan.

– Camilo slog och retade mig och jag var rädd för hur han skulle reagera om jag sa något. Jag mådde dåligt och ville inte gå hemifrån för att jag var rädd att jag skulle stöta ihop med Camilo. Jag ville inte träffa kompisar, inte gå ut, ingenting, berättar Kiara.

Camilo minns hur han och några av hans kompisar brukade mobba Kiara.

MOT VÅLD I SKOLAN

– Jag retade henne mycket, slog henne och gjorde allt elakt jag kunde komma på. Jag var inte alls en bra kompis, säger Camilo.

Camilo gjorde Kiaras liv till ett helvete men samtidigt mådde han själv jättedåligt. Han kom inte överens med sina föräldrar och kände sig missförstådd av vuxenvärlden.

– Det var mycket problem med mina föräldrar, vi bråkade hela tiden. Om något av mina småsyskon gjorde något dumt så var det jag som fick skulden, hela tiden var det mitt fel. Det kändes som att mina föräldrar inte ville ha mig. Till slut tröttnade jag och sa till mig själv att nej, jag vill inte leva det här livet längre. Två gånger försökte jag begå självmord men som tur var klarade jag mig.

För Kiara och Camilo förändrades situationen när de gick med i Fredsgruppen. Plötsligt fanns det en möjlighet för dem att prata med varandra och Kiara tog mod till sig och berättade för Camilo hur hon mådde. I dag är det svårt att se några spår av den blyga, mobbade tjejen som inte ville gå hemifrån.

– Allt förändrades när jag och Camilo började prata med varandra. Han berättade saker för mig och jag berättade för honom hur det kändes när han var elak mot mig. Efter ett tag märkte jag hur han blev mer förstående och kärleksfull. Efter ett tag började ett förtroende växa mellan oss och jag sa ifrån när han sa något till mig som jag inte tyckte om. I och med det blev jag också mycket mindre blyg, jag slutade vara rädd för saker.

För Camilo har projektet gjort att han helt förändrat sitt sätt att se på livet. Förut brukade han vara ledsen och frustrerad och hans relation med föräldrarna blev bara sämre och sämre. Nu tittar han framåt och hans föräldrar behandlar honom på ett helt annat sätt än tidigare.

– Fredsgruppen har inte löst mina problem men när jag kom med i gruppen fick jag lära mig hur jag kan lösa dem själv. Den fick mig att inse att det jag gjorde inte var bra och jag lärde mig hur jag kan prata om problem i stället. Hemma är det bättre än bra nu, mina föräldrar behandlar mig helt annorlunda!

Fredsgruppens arbete för att få bort mobbing och bråk på skolan har gett tydliga resultat och Kiara, som vet hur det känns att vara utanför, är stolt över att nu kunna hjälpa andra barn som har det jobbigt.

– Det var en kille som brukade bli retad för att han var så duktig i skolan. Det gjorde honom jätteledsen. Jag kände igen mig i hur han mådde och pratade med de andra på skolan om att vi behövde ändra på hur vi var mot honom. Nu är det mycket bättre, vi på skolan är en och samma grupp, ingen ska känna sig utanför.

Även för personalen i skolan har El Camino Del Amor inneburit en stor, positiv förändring. Stämningen på skolan är bättre än någonsin och det är tydligt att elever och lärare känner att de kan prata med varandra om hur de ska lösa konflikter och problem.

– Kapaciteten hos eleverna att själva lösa sina problem är fantastisk stor och det har gjort att vi lärare nu inte kommer till rektorn med

Eleverna på skolan är aktiva i Fredsgruppen och har blivit bättre på att lösa problem sinsemellan.

Läraren Orlando Rivera har sett hur konflikterna på skolan minskat sedan projektet inleddes.

Nicolás har kommit in på universitetet och ser ljus på framtiden.

”Det här är en generation som kommer att vara fröet till förändring och de flesta av dem kommer att skapa sig en fin framtid.”

problem som måste lösas utan med problem som eleverna redan har löst på egen hand, säger Orlando Rivera som är lärare i etik och en av dem på skolan som har deltagit mest aktivt i arbetet.

Sedan arbetet inleddes har konflikter och problem på skolan minskat med uppåt 90 procent. Varje år blir en ny grupp elever involverad och ser på så sätt till att projektet lever vidare. Orlando har märkt hur El Camino Del Amor har påverkat stämningen i hela Villa Colombia.

– Förut tyckte många av de vuxna att ungdomarna var lösdrivare som störde och inte tog ansvar. Nu ser de allt fantastiskt som ungdomarna åstadkommer, de visar film på torget, de sätter upp teaterpjäser och sänder radio om vad som händer i skolan och i byn. De har startat konstnärliga aktiviteter med små barn och finns där när de gamla behöver hjälp. Mina elevers föräldrar är stolta över sina barn. De har tagit kontroll över sin egen barndom och samtidigt förbättrat stämningen i hela byn.

De flesta barn i Villa Colombia kommer från fattiga hem. Många måste gå i timmar bara för att ta sig till skolan och få familjer har råd att betala för högre utbildning. För Orlando är El Camino Del Amor därför

också ett fantastiskt sätt att skapa hopp om framtiden. Barnens självförtroende stärks och de inser att de faktiskt kan nå sina mål i livet.

– Allt arbete de lägger ner i El Camino Del Amor förbereder dem för resten av livet eftersom projektet tar vara på ungdomarnas vilja att gå framåt. Det här är en generation som kommer att vara fröet till förändring och de flesta av dem kommer att skapa sig en fin framtid. Utan El Camino Del Amor och utan Plan så hade barnen kanske fortfarande varit blyga, deprimerade och håglösa i stället för att bege sig ut på den fantastiska resa som de just nu gör.

Det märks att barnen i byn tror på sig själva och varandra. Nicolás familj är mycket fattig men tack vare hans hårda arbete i skolan har han lyckats komma in på ett statligt universitet i storstaden Cali där han inte behöver betala för undervisningen. Han tänker fortsätta gå på Kärlekens väg.

– Vi som är unga i dag har växt upp med våld, vapen och droghandel. För oss är det så viktigt att få se en värld där man kan leva i harmoni, studera och se en bra framtid. Det är därför som El Camino Del Amor är så viktig för oss. Det finns ett långsiktigt perspektiv där vi kan skapa en lugn, kärleksfull värld.

Newbody finansierar nytt skolmaterial

Tänk dig att du står längst fram i ett klassrum där eleverna i den första bänkraden har kunskaper som motsvarar en andraklassare, medan eleverna i sista bänkraden kan lika mycket som en femteklassare. Att under de förutsättningarna se till att alla i klassen följer med i undervisningen är en stor utmaning. Att dessutom skapa en inspirerande lektion där eleverna engagerar sig är än svårare. Men om du misslyckas finns risken att eleverna hoppar av skolan.

I Bangladesh händer det ofta att elever flyttas upp till nästa årskurs utan att ha klarat kunskapsmålen för det föregående året. För att underlätta lärarnas arbete och förbättra undervisningen finansierar Plan tillsammans med Göteborgsföretaget Newbody inköp av skolmaterial som är anpassat för elever med olika förkunskaper. Materialet kan användas som komplement till det ordinarie utbildningsmaterialet. Inom ramen för projektet köper man även in lekmaterial som kan användas i förskolorna och ge barnen bättre förutsättningar att klara skolan.

Sedan många år tillbaka samarbetar Plan med partnerföretag som vill

FOTO: PLAN

Kreativa skolmaterial gör inlärnigen roligare och inspirerar eleverna att fortsätta i skolan.

engagera sig för barn och ungdomar och stödja projekt runt om i världen. Att Newbody har engagerat sig för skolbarn i Bangladesh är ingen tillfällighet. Företagets kunder är skolklasser och föreningar som säljer strumpor och underkläder för att finansiera skolresor och träningsläger.

– Vi arbetar med hjälp till självhjälp för svenska ungdomar och vill även ge tillbaka till de platser där vi har produktion, som till exempel Bangladesh, säger Therese Hjälmner, marknadschef på Newbody.

Matte favoritämnet i Ngoc Quan

Plan i Vietnam arbetar med att förbättra kvaliteten på utbildningen i landet genom att vidareutbilda lärare, använda inlärningsmetoder där barnen är mer aktiva samt förbättra skolmiljön. Resultatet är att barnen nu är mer självsäkra och att relationen mellan elever och lärare har förbättrats. Här berättar några elever som går i årskurs 5 i skolan Ngoc Quan om sina favoritämnen.

TEXT OCH FOTO: YLVA KULLANDER OCH ELISABETH GUSTAFSSON

Thuy

– Jag tycker inte att vietnamesisk litteratur är så roligt men jag tycker om matte. Läxorna är lite svåra ibland men jag tycker att det är roligt. Helst av allt vill jag bli tandläkare. Jag tycker om att gå i skolan och min favoritplats är skolgården.

Anh

– Mitt favoritämne är vietnamesisk litteratur men jag tycker om alla ämnen. När jag blir stor vill jag bli läkare. I min klass är vi 25 elever.

Hanh

– Mitt favoritämne är matte, det har jag varje dag och ibland får jag gå fram och skriva på tavlan. När jag blir stor vill jag bli lärare i matte i den här skolan där jag går nu.

Hai

– Jag tycker att allt i skolan är roligt. Min mattelärare är jättebra och jag tycker att matte är lätt. På lunchen brukar jag gå hem och äta, det gör de flesta av mina kompisar. Jag vill bli polis i min by när jag blir stor.

Plan får 26 miljoner av PostkodLotteriet

I mars fick Plan Sverige ta emot en check på 26 miljoner kronor av PostkodLotteriet. 16 miljoner är ett basstöd som framför allt kommer att gå till att stärka flickors rättigheter i olika delar av världen. En del av pengarna kommer också användas för att snabbt kunna svara på kriser och katastrofer.

Utöver basstödet fick Plan 10 miljoner kronor som ska användas för att stödja barn som har drabbats av ebolaepidemin.

– Ebolautbrottet har fått oerhörda konsekvenser för barns utveckling i Sierra Leone, Guinea och Liberia. PostkodLotteriet gör det möjligt för oss att utöka vårt program för att ge de här barnen och deras familjer möjlighet att komma tillbaka till en trygg vardag, säger Plan Sveriges generalsekreterare Anna Hägg-Sjöquist.

I projektet, finansierat av PostkodLotteriet, är målet att ge barn som förlorat föräldrar och syskon psykosocialt stöd, mat, hälsovård och möjlighet att komma tillbaka till skolan.

FOTO: NIEL BRANDVOLD /PLAN

Fatmata i Freetown, Sierra Leone håller upp ett certifikat som visar att hon är friskförklarad från ebola.

Du vinner när dina grannar gör det

I PostkodLotteriet får du dela din vinnarglädje med grannarna i postnumret! För när en av er vinner, då vinner också alla andra som har en lott. Några som alltid vinner är Plan och övriga cirka 50 ideella organisationer som delar på överskottet.

De senaste tolv månaderna har 137 lottköpare blivit miljonärer och kunnat göra verklighet av sina drömmar. Vem vet, nästa gång kan det vara din och dina grannars tur att vinna stort på att vara med i Lotteriet.

Ny vinstchans varje dag

De högsta dagliga vinsterna lottar vi ut på fredagar – upp till 100 000 kr per lott, en Volvo V60 och en miljon kr. Och alla vinster är skattefria!

Cirka 200 000 vinster i månaden

Förutom alla de ordinarie vinsterna har du dessutom chans att få dela på många miljoner i GrannYran tre gånger per år och i många extradragningar under året. För allt det här betalar du bara cirka 5 kr per dag, dvs 160 kr per månad.

Över 14 miljoner vinster

Sedan PostkodLotteriet startade hösten 2005 har vi delat ut över 14 miljoner vinster värda en bra bit över 8 miljarder kr.

Gå in på www.stodlinjen.se om du eller en anhörig spelar för mycket.

postkodlotteriet.se

Fadderresor 2015/2016

Följ med Plan på en
oförglömlig resa

Vietnam
2–17 oktober 2015

**Dominikanska
republiken**
7–21 november 2015

Tanzania
Februari 2016

Nicaragua
Mars/april 2016

Filippinerna
April/maj 2016

Minimum 20 deltagare krävs för att en resa ska bli av.

Mer information på: www.plansverige.org/res-med-plan.
Nyfiken? Besök blogg.plansverige.org

För frågor och anmälan kontakta Givarservice via e-post:
fadder@plansverige.org eller telefon **08-58 77 55 00**.

På Barnkulturfestivalen finns aktiviteter för barn i alla åldrar.

Välkommen till Barnkultur- festival på Junibacken!

I år kommer Plan att vara med på Junibackens årliga Barnkulturfestival! Helgen den 6-7 juni förvandlas Lilla Galärparken i Stockholm till ett storartat festivalområde med teater, pyssel, konserter och mycket mer.

Som fadder i Plan får ni halva priset på entréavgiften till festivalen.

Plan finns också på plats för att informera barn och deras föräldrar om barns rättigheter. Kom gärna förbi vårt tält där det kommer att finnas aktiviteter för barn i alla åldrar. Där får ni också möjlighet att träffa Plans personal och vår ambassadör Tobbe Trollkarl! Passa även på att besöka Junibacken där ni kan åka sagotåget, se teater om Mumin och leka bland välkända sagofigurer från böckernas värld.

Skicka en anmälan till faddertraff@plansverige.org eller kontakta Givarservice på telefon 08-587 755 00. Ange namn, fadernummer, telefonnummer, antal som kommer samt om ni önskar besöka festivalen på lördagen eller söndagen. OBS! Begränsat antal platser, så det är först till kvarn. **Sista anmälningsdag är den 30 maj.**

Varmt välkomna till en rolig kulturhelg med ett fullspäckat program för barn och vuxna.

Ditt testamente kan betyda mycket för barns rättigheter

Det finns sätt att ge, även efter livets slut. Du kan bidra till Plans arbete för barns rättigheter genom att komma ihåg Plan i ditt testamente. Ingen gåva är för stor eller för liten, och ditt bidrag ger barn en bättre framtid. Om du skulle välja att testamentera till Plan kommer arvet att gå till arbetet för barns rättigheter.

Läs gärna mer om testamenten och arv på plansverige.org/gavor/testamente. Du är också varmt välkommen att kontakta Michelle Warren om du har några funderingar. Skicka e-post till michelle.warren@plansverige.org eller ring 08-58 77 55 04.

Nya medlemmar i PUR

1. Varför vill du vara med i PUR?

2. Vilken rättighet i Barnkonventionen tycker du är viktigast?

Namn: Ida Engblom
Ålder: 14 år **Bor:** Hammarö

1: Ända sedan jag var liten har jag velat att alla ska ha det så bra som möjligt. I och med PUR vill jag se till att vuxna förstår att vi barn betyder något och är värda att lyssna på. PUR är början på min dröm om att jag kan bidra till att vår värld blir en bättre plats att leva på.

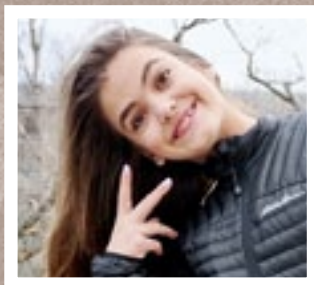
2: Jag tycker att vartenda ord i Barnkonventionen är så himla viktigt. Men artikel 2 om alla barns lika värde ligger mig närmast om hjärtat eftersom jag själv har varit i en situation där den artikeln var långt borta.

Namn: Maja Lundqvist
Ålder: 15 år **Bor:** Torsby

1: Jag vill engagera mig i PUR för att det är något jag brinner för och vill jobba med när jag blir äldre. Jag har ofta tänkt på hur barn har det och vill sprida Barnkonventionen, så att alla barn vet vilka rättigheter de har. Alla barn ska ha samma rättigheter att få en trygghet och bra uppväxt med gratis skolgång. Jag brinner helt enkelt för barn och för att hjälpa människor.

2: Artikel 36: Varje barn ska skyddas mot alla former av utnyttjande.

Namn: Elvira Rosengren
Ålder: 13 i år **Bor:** Stockholm

1: Jag engagerar mig i PUR för jag vill hjälpa barn som inte har det bra och exempelvis inte kan gå i skola. Jag bodde som liten i Mocambique och där såg jag barn som lever i fattigdom. Det har påverkat mig mycket och därför har jag alltid velat engagera mig för barnets rättigheter.

2: Jag tycker att barns lika värde är en av de viktigaste. Alla barn har samma rättigheter och lika värde. Ingen får diskrimineras. Världen ser inte ut så i dag och det är värt att kämpa för.

Namn: Jona Klockars
Ålder: 13 år **Bor:** Göteborg

1: Jag vill vara med i Plans ungdomsråd för att på ett konkret sätt arbeta för barns och ungas rättigheter. Jag vill kämpa för ett antirasistiskt, jämställt och normkritiskt samhälle där alla barn och ungdomar har rätt att få vara den de är eller vill vara. Såväl i Sverige som på andra håll i världen.

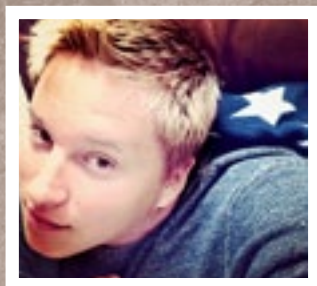
2: Artikel 2: Alla barn är lika mycket värda och har samma rättigheter. Ingen får diskrimineras.

Namn: Jessica Ljungqvist
Ålder: 15 år **Bor:** Stockholm

1: Jag vill vara med i PUR för att jag tycker att Plan gör ett riktigt bra och viktigt arbete. Jag vill vara med och påverka världen till det bättre genom Plan.

2: Artikel 2: Att alla barn är lika mycket värda.

Namn: Alexander Olsson
Ålder: 16 **Bor:** Österfärnebo

1: Jag ville engagera mig i Plans ungdomsråd eftersom jag anser att Plan gör ett viktigt jobb.

2: Den rättighet jag anser viktigast i Barnkonventionen är egentligen alla men artikel 3 är väldigt viktig, den säger att alla beslut som tas av högre uppsatta personer ska tas med hänsyn till barnets bästa och att de ska ha det bra.

Namn: Jennie Gustafsson
Ålder: 16 år **Bor:** Emmaboda

1: Jag vill vara med och förändra, sprida information om barns rättigheter och känna att jag kan få min röst hörd. Jag vill få nya erfarenheter. Det här var något som jag länge velat engagera mig i!

2: Det viktigaste är att barnet får mat, säkerhet och utbildning. Artikel 13, 14 och 15 om att barn har rätt till egna åsikter, att säga vad de tycker, tänka fritt, tro på vilken gud de vill och vara med i föreningar är också viktiga. Att få låta fantasin flöda är en viktig del i ett barns uppväxt!

Returadress:
Plan Sverige, Box 92150
120 08 Stockholm

Posttidning B

Följ med på en unik resa till Dominikanska republiken!

Preliminärt resedatum är 7–21 november 2015

Det var på ön Hispaniola som Christofer Columbus först satte sin fot när han anlände till Amerika. Här finns kontinentens första katedral och universitet. Dominikanska republiken är ett grönskande, frodigt och fantastiskt vackert land med mycket att se och upptäcka.

Samtidigt är det inget enkelt land att växa upp i. Svåra orkaner förekommer ofta, fattigdomen är utbredd och många saknar utbildning.

Under vår resa får ni möjlighet att se hur Plan arbetar för att förbättra levnadsvillkoren för människorna i de områden vi arbetar.

Läs mer på plansverige.org/res-med-plan eller kontakta Givarservice på 08-58 77 55 00